

Schouwweg 60, woonhuis

Adres	Schouwweg 60
Postcode	2243 BG
Kadastraal nummer	F 7765
Naam	Hazelune
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	1
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis
Oorspronkelijke functie	Wonen
Datering/Bouwjaar	1937



Omvang bescherming

De bescherming betreft het WOONHUIS.

Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering.

Inleiding

Het huis werd in 1937 door architectenbureau L. en J.A. van der Laan uit Leiden (projectarchitect J.A. van der Laan) ontworpen voor C.A.A. Kerckhoff. Kerckhoff was sinds 1930 directeur van de N.V. Vroom en Dreesman te Leiden en volgde daarmee zijn vader W. (Wilhelm) A.A. Kerckhoff (1871-1951), een volle neef van oprichter A.C. R. (Anton) Dreesmann (1854-1934), op. De Duitse, katholieke Dreesmann richtte in 1887 samen met Willem Vroom het tot op de dag van vandaag succesvolle bedrijf Vroom & Dreesmann op.

Ook Kerckhoff sr. woonde in Wassenaar, aan de Duinweg 11. Kerckhoff jr., in 1931 gehuwd met E. Hoyng en woonachtig aan de Amazonelaan 1 (in 1947 veranderd in Schout bij nacht Karel Doormanlaan), liet in 1934-1936 aan de Aalmarkt in Leiden een nieuw gebouw (tegenwoordig rijksmonument) voor zijn bedrijf ontwerpen door architect J.A. van der Laan. Hij kende hem nog van de basisschool. De filialen in andere steden werden doorgaans ontworpen door architect Jan Kuyt. Van der Laan werd ook de architect voor zijn eigen woning aan de Schouwweg 60 in Wassenaar, dat hij 1937 liet ontwerpen. Het landhuis kreeg de naam Hazelune, naar de

Nedersaksische geboorteplaats Haselünne van Anton Dreesmann. In de gevelsteen is behalve de naam en het jaartal 1937 ook het wapen van Haselünne opgenomen. De kenmerken van het huis sluiten strak aan bij de uitgangspunten van het Traditionalisme, waarin naar 'Hollands' bouwen uit het verleden wordt teruggegrepen. Dit uit zich in dit ontwerp onder meer in de verhoudingen van de volumes met steile zadeldaken, de toepassing van tuitgevels, het materiaalgebruik zoals Hollandse pannen en details als muurankers, verhoudingen van de vensters, detaillering van de zaling (zaalgoot) bij de schoorsteen en de hoekoplossing van de kopse gevels. Al in 1940 liet Kerckhoff Van der Laan een extra schoorsteen aanbrengen. In 1971 werd het lagere, achterste deel, waarin zich (onder meer) een garage, kinderkamer en bijkeuken bevonden, verbouwd tot tandheelkundige praktijkruimte. Hierbij werden ook de gevels gewijzigd. Dit geschiedde in opdracht van A.G.J. Okhuizen door het lokale architectenbureau Architectenbureau De Bruijn.

Over de architect

Johannes Antonius (Jan) van der Laan (1896-1966) was zoon van de Leidse architect Leonardus van der Laan (1864-1942) met wie hij zich in 1921 associeerde. Maar liefst drie zonen van Leo studeerden bouwkunde aan de Polytechnische School te Delft bij de grondlegger van het Traditionalisme, ir. M.J. Granpré Molière – alle drie verwierven ze nationale bekendheid. Zoon Hans 'Dom van der Laan' was de grondlegger van de Bossche School, een stroming binnen het Traditionalisme. Het architectenbureau van vader en zoon was succesvol en verwierf vele opdrachten van met name de Leidse middenstand en detailhandelaars. De Van der Laans combineerden hun streng katholieke afkomst met vakmanschap, zuiverheid en maatschappelijke betrokkenheid. Het werk van het Bureau van der Laan toont invloeden van de diverse (traditionele) architectuurstromingen waaronder traditionele, ambachtelijke baksteenarchitectuur, invloeden van de vroeg Christelijke Italiaanse kerken, tot de meer moderne wederopbouwperiode, waarbij historische referenties worden teruggebracht tot de essentie. Jan van der Laan ontwierp vele kerken.

Het bureau werkte voor het eerst in Wassenaar in De Kieviet, maar dit huis (Nassaulaan 20) is afgebroken. In 1924 volgde een omvangrijke opdracht voor de bouw van huizen op voormalig grondgebied van Kasteel Oud Wassenaar, waarbij in 1926 Oud Wassenaarseweg 1, 5, 7 en 7a gebouwd werden. In de jaren twintig verwierven ze ook de opdracht voor het ontwerp van de Goede Herderkerk en kosterwoning aan de Stoeplaan 4, en de lagere school Pius X aan de Oud Wassenaarseweg 13; inmiddels beschermd als rijksmonument. Een laatste, belangrijk werk van zijn oeuvre is de r.-k. St.-Josephkerk aan de Parklaan te Wassenaar uit de jaren zestig, waarbij J.A. van der Laan zich liet leiden door de Bossche School-architectuurprincipes van zijn broer Dom.

Stedenbouwkundige aspecten

Het huis staat op de hoek Schouwweg-Papegaaienlaan. Tegenover het huis ligt Haesenberg (Schouwweg 61). Het huis ligt vrijstaand en is omgeven door tuin en erf, waarbij de ontsluiting van het perceel aan de Schouwweg en aan de noordzijde van het perceel ligt; er is een auto-oprit.

Architectonische beschrijving¹

Het deels onderkelderde woonhuis bestaat uit twee rechthoekige volumes van twee bouwlagen met zadeldak, die in elkaars verlengde liggen. Het voorste deel is hoger en breder. De kopse gevels zijn uitgevoerd als tuitgevels, waarbij het anker van de nokbalk met een traditionele schieter is uitgevoerd. Het dakvlak van het voorste deel is asymmetrisch: aan de linkerzijde (noordzijde) is het dakvlak lager doorgetrokken en uitgevoerd met ruim overstek. De goot wordt door ijzeren dragers ondersteund. De goot rechts is ruim hoger gesitueerd. De hoog opgemetselde schoorsteen aan de voorzijde ligt met de voorzijde in het gevelvlak. Ter plaatse van de hoofdentree en

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

trappenhuis (linkerzijgevel) is de gevel boven de dakvoet opgemetseld en afgesloten met een puntgevel, uitgevoerd met een steekkap. Op het rechter dakvlak bevindt zich een dakkapel met een kapje.

Het huis is opgetrokken in geel-grauwe baksteen in een niet-gebruikelijk metselverband (lagen met strekken worden afgewisseld met lagen van afwisselend kop-strek). De vensters zijn overwegend licht getoogd. De vensters zijn ingevuld met houten kozijnen en roedenverdeelde, stalen ramen; de dun uitgevoerde lekdorpels bestaan uit grijze tegels. In de voorgevel bevindt zich een driezijdige erker met driezijdig, koper gedekte kapje en met glas-in-lood ingevulde raampartijen. Enkele ruiten bevatten gebrandschilderd glas-in-lood. Links daarvan bevindt zich een rondboogvormig venster en links daarvan de gevelsteen in natuursteen. In de linkerzijgevel bevindt zich de hoofdentree, die segmentboogvormig is. Ook de houten deur met visgraatmotief is segmentboogvormig. Boven de entree bevindt zich een hoog, staand en rechtgesloten traplicht met een rondboog, ingevuld met siermetselwerk, erboven en een ijzeren hekwerk ervoor. Ter plaatse van de aanzetten van de topgevels is het metselwerk uitkragend, bevindt zich een kraagsteen met sierlijk afgewerkt loodslabbe en daarboven een vlechting. De daken zijn gedekt met gesmoorde oud-Hollandse pannen.

Waardstelling

Het woonhuis is vanwege de cultuurhistorische -, architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar;
- vanwege de opdrachtgever, als onderdeel van en als herinnering aan de geschiedenis van de Nederlandse firma Vroom & Dreesman;
- vanwege de plaats die dit huis inneemt in het Wassenaarse oeuvre van architectenbureau Van der Laan;
- als gaaf bewaard voorbeeld van een woonhuis in de stijl van het traditionalisme, een stijl die lokaal zeldzaam is;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm en het vrijwel gaaf bewaarde, eigentijdse en voor de bouwstijl typerende materiaalgebruik en de zorgvuldige detaillering;
- vanwege de ligging binnen een van rijksweg beschermd dorpsgezicht, namelijk 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de ligging op de hoek Schouwweg-Papegaaienlaan.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse vanaf de openbare weg 19 juli 2012;

www.bonas.nl;

'Moderne bouwkunst in Wassenaar 1900-1965', 2007, uitgave Comité Open Monumentendag Wassenaar;

Disclaimer

Deze redengevende omschrijving is door een onafhankelijke adviseur in architectuurhistorie, mevr. drs. M.J.C. Laméris van TasT, projecten voor tastbaar erfgoed, opgesteld. Aan deze omschrijving kunnen geen rechten worden ontleend. Het al dan niet opvolgen van de adviezen/toepassen van de omschrijving en op welke wijze valt geheel onder verantwoordelijkheid van de opdrachtgever c.q. degene die de adviezen opvolgt/de omschrijving gebruikt. Eventuele directe of indirecte gevolgen zijn op geen enkele wijze toerekenbaar aan de adviseur en/of TasT.